

El Concili Vaticà II, en el qual va participar activament, va ser, segons l'historiador Joan Busquets, «la clau d'interpretació de l'activitat pastoral del bisbe Narcís Jubany a Girona».

Josep Casellas

Els primers dies d'un nou any (encara que això de la divisió del temps en anys no deixa de ser una convenció), sempre ens suggereix començar de nou.

Agustí Cortés

Succeeix un poc com al primer Nadal: Jesús no neix a Roma, al centre de l'imperi romà, ni a Jerusalem, capital del regne vassall d'Herodes el Gran, sinó a la regió perifèrica de Palestina de la província romana de Síria.

Joan Febrer

EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 141
Gener 2022

Any XIII

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
<i>Nadal a la perifèria</i>	6
JOAN FEBRER	
2021. Un any a la vida de l'Església de la A a la Z	8
NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA	
El cardenal Jubany, home d'estudis.....	13
JOSEP CASELLAS MATAS	
El creixement de l'Església sinodal.....	14
JOAQUÍM GONZÁLEZ-LLANOS	
L'afany constant i permanent de voler controlar.....	15
CARLOS DE LA FUENTE GUIRAO	
Nou inici.....	18
+ AGUSTÍ CORTÉS	
<i>Presentació del llibre "Temps agraït pel testimoni de Carles de Foucauld" de Joan Figuerola i Josep Bofarull</i>	19
JOSEP MARIA SOLER	

Equip de redacció Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

Disseny original Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

El dia 8 de desembre de 2021, solemnitat de la Immaculada Concepció, el Cardenal de Barcelona, Joan-Josep Omella i Omella, va beneir la torre i l'estel de la Mare de Déu a la basílica de la Sagrada Família. Feia cent anys, el diumenge 11 de desembre de 1921, que el Cardenal de Tarragona, Francesc d'Assís Vidal i Barraquer, havia beneït la primera pedra de la que seria la primera columna de les naus de la basílica, la columna dedicada a l'arxidiòcesi de Tarragona. Notem que tots dos esdeveniments s'esqueien en el tancament d'un any jubilar dedicat a Sant Josep, proclamat patró de l'Església Universal el 8 de desembre de 1870 pel papa Pius IX, en honor del qual, i amb la benedicció dels Papes, l'Associació de Devots de Sant Josep o Josefins, encapçalats per Josep M. Bocabella, van promoure la construcció de la Sagrada Família. La primera pedra de la basílica fou beneïda pel bisbe Urquinaona el 19 de març de 1882, aviat farà cent-quaranta anys. Val a dir que els dos esdeveniments esmentats van consistir en un solemne pontifical, que es va cloure amb una intervenció musical de l'Orfeó Català. L'any 1921 l'Orfeó amb altres orfeons (fins a mil cantaires!), dirigits per Lluís Millet, van cantar l'Al·leluia de Händel amb el Cant de la Senyera com a cloenda. L'any 2021 l'Orfeó va estrenar un gran Magníficat del compositor Marc Timón. En tots dos casos hi hagué un missatge papal enviat expressament per a l'ocasió.

Certament, el 8 de desembre és una data per a recordar, tant des del punt de vista eclesial com ciutadà. I és que la Sagrada Família és patrimoni de tota la ciutat de Barcelona, de tot Catalunya i de tot el món, com va quedar demostrat en la gran quantitat de persones que van participar en la cerimònia, tant a dintre com a fora de la basílica, i en els milions que van veure les imatges de l'acte transmises per la televisió i per les xarxes. El ressò mediàtic ha estat molt alt, i s'ha creat un consens sobre allò que molts anomenen un dels símbols de Barcelona: l'estrella o estel de la Sagrada Família. Significativament, no s'han sentit veus en contra d'un símbol religiós que alhora ha passat a ser un símbol cívic. De fet, un símbol, quan ho és realment, no admet qualificatius. El símbol és tan fort que, tot i mantenir la seva naturalesa d'origen, va més enllà i es converteix en un element comú tota la col·lectivitat, no tan sols d'un grup o sector.

El papa Joan Pau II va subratllar mantes vegades que la fe s'havia de convertir en cultura i crear cultura, que no podia quedar reclosa en un subsistema, sinó que s'havia d'expandir per tal de fecundar les formes de vida i de pensament de les societats on s'arrelés. El potencial de l'Evangeli i dels símbols que genera, és extraordinari quan s'acompanya

d'una proposta on la bellesa atrau amb la seva resplendor. Em refereixo a la litúrgia i a l'art però també a la paraula de l'Escriptura, i als qui esdevenen testimonis d'encarnació de l'Evangeli de Jesús. El símbol és un bé compartit per tota una cultura i, en el cas del cristianisme, reflecteix els misteris centrals de la fe i els dona a conèixer i els escampa. Alhora, el símbol, arrelat en elements que configuren el món, colpeix per la seva riquesa de significats i per la seva capacitat de suscitar noves perspectives en un context històric determinat.

En el cas de la torre de la Mare de Déu s'agermanen la forma cònica i les textures arrodonides de la torre amb la forma irradiant, amb encreuament de rectes, de l'estrella. D'altra banda, torre, fust i estrella tenen en comú la llum interior, que els fa visibles singularment durant la nit. Aleshores, en plena foscor i a una altura de molts metres, la llum que emeten els fa tenir vida pròpia. De fet, no estan il·luminats des de fora sinó que que la claror surt de dintre. Són símbol de la llum perquè són llum, i aquesta llum capgira la nit ja que en trenca la negror.

Durant molts mesos Barcelona i el país sencer han viscut enfosquits, capturats per la pandèmia encara activa. La imatge dels carrers buits, les successives onades d'una malaltia aparentment interminable, les restriccions en el mercat laboral i la penúria econòmica de moltes famílies, les mirades abaixades i els rostres velats per la mascareta, els hospitals amb malalts i treballadors aribant al límit de les seves forces, els ancians vivint i morint en silenci alluyats de familiars i amics, els joves cercant camins de futur per a les seves vides, tot plegat ens ha immergit en una situació de desconcert i d'incertesa.

Doncs bé, tot d'una, ha aparegut una imatge que desfeia la foscor, que convidava a alçar la mirada cap a dalt, que marcava un camí nou i divers. La imatge de l'estrella s'ha convertit immediatament en un símbol de futur i d'esperança per a una ciutat clivellada, com tantes d'altres, per la duresa de la pandèmia i deturada en la seva vivor. Davant l'estrella de la torre la Mare de Déu, se sentia que la ciutat necessitava un punt de llum enmig de la foscor. Tothom reconeixia que res de millor que fos la basílica de la Sagrada Família, un dels símbols de Barcelona, la que oferís aquesta llum. La torre i, particularment, l'estrella es convertien en un nou referent de la cartografia urbana de la capital de Catalunya.

Tot símbol ha de ser mostrat i explicat en la seva riquesa, sobretot a la Sagrada Família. En el missatge del papa Francesc es feia referència a Barcelona com a ciutat acollidora, una ciutat que havia de tenir en compte els pobres, els vulnerables, els qui caminen amb fatiga per la vida. I és que l'estrella és un símbol cridat a acompanyar el dia a dia, plantat en el centre de la urbs. Ho manifestava un sense sostre que s'està a prop de la Sagrada Família, un home que ha de resistir cada dia la foscor i la fredor de la nit. Deia que ara, amb l'estrella, se sentia més acompanyat, perquè, fos on fos, la veia i això el confortava.

L'estrella va ser inaugurada en ple temps d'Advent, a prop de les festes de Nadal, i aquesta avinentesa va connectada amb el sentit i la ubicació de la torre de la Mare de Déu.

Ja l'any 1915 Gaudí explicava al nunci papal Ragonesi que la torre dedicada a Maria era «la torre de David», la turrus davidica de les lletanies del Rosari –advocació inspirada en el Càntic dels càntics: «El teu coll és com la torre de David, que s'alça sobre els cims» (4,4). La referència a David, però, no es detura en el text de l'Antic Testament, sinó que es projecta cap a la identitat de Jesús com a «fill de David», és a dir, com a Messies, com a Ungit del Senyor, descendent del gran rei d'Israel (vegeu, per exemple, Mateu 21,9; Marc 10,47; Lluç 20,41).

Doncs bé, torre de David vol dir torre del Messies i, en el cas de la Sagrada Família, torre de la mare del Messies. Per això, la torre acaba amb un estrella, ja que aquest és el símbol messiànic per excel·lència, tal com es llegeix en Nombres 24,17: «surt de Jacob una estrella, s'aixeca un ceptre a Israel». Així ho certifiquen les rosasses de les grans catedrals i esglésies gòtiques. Precisament, en Mateu 2,1-12 es produeix un encaix entre el símbol del «rei dels jueus que ha nascut», una estrella, i la profecia de Miquees, que precisa que el Messies sortirà de Betlem, la pàtria de David. A partir d'aquest potent rerefons cristològic es pot entendre que es parli de Maria com a Mare del Messies, la qual, en virtut d'aquesta realitat, porta, ella també, el símbol d'una estrella. De la torre i l'estrella davídiques, referits a Jesús, en deriven la torre i l'estrella de la Mare de Déu.

A nivell arquitectònic, podem dir que la torre de Maria, de 138 m, queda com «ajaçada», «inclinada», vers la torre central, la Jesucrist, Senyor i Messies, de 172,5 m. Gaudí ha col·locat Maria, la mare, a l'absis, allí on comença idealment la basílica, i Jesucrist al cimbori central, allí on es troben les naus i el creuer. La simbologia de l'estrella ha derivat, sobretot a Orient, cap a la virginitat de Maria, la Mare Verge. En el mantell que, en les icones, cobreix el cap i les espatlles de Maria, s'hi troben tres petites estrelles, que signifiquen que la seva maternitat és virginal: ella es mare de Jesús, el Messies, el concep i l'infanta sense concurs humà, per obra de l'Esperit Sant (vegeu Lluç 1,26-38).

A més de Maria com a Mare del Crist o Messies, hi ha altres derivades simbòliques que queden justificades per l'arquitectura de la Sagrada Família, on les torres «dialoguen» entre elles. Notem que la torre de Maria culmina amb una corona de dotze estrelles, de la qual surt un fust de 18 m que sosté la gran estrella mitjançant tres braços –símbol de la Trinitat Santa. Cal anar, sobre això, a Apocalipsi 12,1 on es diu que «la dona vestida amb el sol» porta al cap «una corona de dotze estrelles». Aquestes dotze estrelles diuen relació a les dotze tribus d'Israel, el poble de Messies, si bé signifiquen alhora i sobretot els dotze apòstols de l'Anyell (vegeu Apocalipsi 21,12-14), representats a la Sagrada Família per les dotze torres. Maria, doncs, és mare de l'Església apostòlica.

Així, doncs, la torre de Maria «dialoga» amb la torre de Jesucrist i amb les torres dels dotze apòstols: Maria és mare de Messies, és a dir, del Crist, i mare de l'Església. Però la torre de la Mare de Déu «dialoga» igualment amb les torres dels quatre evangelis, l'Evangelí quadriforme: Maria ha concebut per la Paraula (*Lumen Gentium* 64), ha engendrat el qui és la Paraula i ha estat oient de l'Evangelí. Durant tota la seva vida ella ha estat sota el guiatge i l'escolta de la Paraula. Quan rep la visita de l'àngel Gabriel,

respon: «soc la serventa del Senyor: que es compleixi en mi la teva Paraula» (Lluc 1,38). L'escolta de Maria, plasmada en el Magníficat, porta a considerar la Mare de Déu com la qui s'ha fet seu l'Evangelí i l'ha fecundat a la llum de la creu i la resurrecció del seu Fill.

Un nou símbol cristià configura Barcelona. Alegrem-nos-en! La torre i l'estrella il·luminades de Maria, la Mare de Déu, brillen amb regust d'infiní i assenyalen el camí de Jesús, el Crist.

Un sol cor i un sol esperit

Nadal a la perifèria

JOAN FEBRER

prevere del bisbat de Menorca

M'he empassat quaderns publicitaris de Nadal editats aquests dies sense trobar-hi ni una referència a la celebració cristiana, cosa d'altra banda millor que emprar el Bonjesús com a reclam comercial. Succeeix un poc com al primer Nadal: Jesús no neix a Roma, al centre de l'imperi romà, ni a Jerusalem, capital del regne vassall d'Herodes el Gran, sinó a la regió perifèrica de Palestina de la província romana de Síria. Per altra banda els evangelis de Lluc i Mateu destaquen de la família de Jesús la seva condició de desplaçats, ja sigui movent-se de Galilea, al nord on vivien, cap al sud, a Betlem de la Judea obeint ordres governamentals, ja sigui com a a pròfugs buscant refugi al vesí d'Egipte, enfora de la violenta megalomania d'Herodes.

En Josep Portella, en el seu documentat estudi «Nadal a Menorca», (nºs 131-132 dels quaderns de folklore), dona compte de l'evolució de les festes de Nadal: la celebració cristiana ha estat desplaçada de la seva centralitat cap a un lloc podríem dir marginal. El resultat ara més visible és el d'una festa ciutadana, laica, municipal i fortament consumista i, a més, esquitxada de costums foranis que en desnaturalitzen (¿o enriqueixen?) la seva identitat tradicional. Així és com avui el Nadal cristià, celebrat per la reduïda comunitat cristiana, torna a ser com en primer; una celebració que, als ulls de molts, passa desapercibuda, però que manté aquella llum pròpia cridada a difondre's a tot el poble com a bona notícia justament pel testimoni d'uns pastors, un col·lectiu social que comptava ben poc en la societat instal·lada de la Palestina del s. I.

És ver que perduren elements folklòrics recordant el naixement de Jesús i les seves senyes d'identitat: «un fillet en bolquers posat dins una menjadora», visitat per uns

pastors primer, i més tard per uns estranys mags estrangers. Però quan el folklore es talla de la seva font d'inspiració corre el perill d'acabar desnaturalitzant l'esdeveniment commemorat integrant-lo en un sistema que poc té a veure amb el caràcter revulsiu que va tenir al principi. Açò resulta molt evident en el show muntat entorn dels reis; la seva caravana, sobretot a les grans ciutats, s'assembla més a una desfilada de carnaval que conserva ben poc del missatge evangèlic d'un Messies irradiant la seva llum més enllà de les fronteres del poble escollit.

El Papa sant Lleó ens ha deixat escrit: «quan adoram el naixement del nostre salvador, ens trobam, nosaltres mateixos, celebrant el nostre principi. Perquè la generació de Crist és l'origen del poble cristià; el dia del natalici del cap és el dia del natalici del cos». No hem d'oblidar que aquesta criatureta de Betlem i dels betlems és destinat a créixer i complir una missió en el món. I el Jesús adult, compromès amb el programa de les benaurances, ens recordarà que el Regne de Déu no comença en la grandària d'un arbre, sinó en la petitesa d'una llavor ben sembrada, ben conreada i acollida en la terra bona d'un cor generós i d'un grup atent de deixebles; i que el procés de creixement no ha d'esborrar la fesomia de la infantesa, per açò «si no ens tornam infants no entrarem en el regne del cel». Ser cristià és més que haver nascut, és tornar a néixer quan la nostra trajectòria ens desvia del camí.

No veig com a desgràcia el fet que Nadal torni a la perifèria; la desgràcia fóra que la seva llum fos ofegada per la foscor tant de les tenebres del sistema com del mal exemple dels cristians. El tipus del nostre Papa, «defensat pels ateus i l'esquerra agnòstica» (en l'expressió despectiva escrita per en GF dimarts passat), ens recorda que hem de sortir a les perifèries, i ell, que ocupa ara el centre del poder en l'església catòlica, predica amb l'exemple. Que el Papa sigui defensat per ateus i agnòstics s'assembla a allò que deien de Jesús els seus piadosos i doctes adversaris: «és amic de publicans i pecadors», quin escàndol! Sortir a la perifèria implica deixar la zona de confort i tornar als orígens. I l'origen de Nadal ens mostra no un déu reclòs en la seva divinitat sinó sortint a camí dels oblidats i, des d'aquests, obert a tot cercador d'una estrella fiable de salvació.

Faig meves les paraules del Papa Francesc, l'amic d'ateus i agnòstics i ahora germà dels creients de bona voluntat, pronunciades a la catedral catòlica de Rabat l'any 2019, davant una església minúscula dins un gran país musulmà: «no és un problema ser poc nombrosos; el problema seria ser insignificants, arribar a ser sal sense gust d'Evangelí; açò és el problema!, o ser llum que no il·lumina ningú. Jo pens que la preocupació sorgeix quan nosaltres, els cristians, ens sentim perseguits per la idea que només serem significatius si som una massa i ocupam tots els espais. Sabeu que la vida es juga en la capacitat de ser ferment allà on ens trobam i amb qui es trobam».

Presents com el llevat

Un any en la vida de l'Església de la A a la Z

NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA

*prevere de l'arquebisbat de Tarragona
rector de la parròquia de Sant Salvador del Vendrell*

A ANDORRA.

El principat d'Andorra ha acollit la XXVII Cimera Iberoamericana de caps d'Estat i de govern els dies 20 i 21 d'abril. En el discurs inaugural, l'arquebisbe d'Urgell i Copríncep, Mons. Joan Enric Vives, ha defensat una política basada en el «multilateralisme, que té avui en dia una forta dimensió i accent sanitari». Ha apel·lat a la fraternitat iberoamericana que, ha dit, «ha de sentir-se urgida a un compromís comú per la distribució solidària de les vacunes, especialment als països amb menys recursos». Davant d'una pandèmia global, l'arquebisbe d'Urgell ha reclamat que «l'accés, compra i distribució de vacunes a preus assequibles també sigui universal».

A final d'any, el papa Francesc ha rebut en audiència el cap de govern d'Andorra, Il·lm sr. Xavier Espot.

B BEATIFICACIONS

Quatre sacerdots operaris màrtirs de la persecució religiosa del segle XX a Espanya són beatificats el dissabte 30 d'octubre a la catedral de Tortosa. Un d'ells, Manuel Galcerà Vidallet, era fill de Caseres (Terra Alta).

També a Manresa el 6 de novembre són beatificats tres màrtirs caputxins assassinats l'estiu del 1936: Benet de Santa Coloma de Gramenet, Josep Oriol de Barcelona i Domènec de Sant Pere de Riudebitlles. El cardenal Marcello Semeraro presideix la celebració a la seu manresana. En acabar, el bisbe de Vic, Mons. Romà Casanova demana al cardenal que faci arribar al sant pare la invitació a visitar Manresa.

C CONSTRUCCIÓ.

El dia de la Puríssima, el cardenal Joan Josep Omella beneeix la torre de la Mare de Déu de la basílica de la Sagrada Família coronada amb una esplèndida estrella il·luminada. El papa Francesc hi participa amb un missatge felicitant l'arxidiòcesi de Barcelona per la inauguració de la nova torre. Afirmat que «la Mare de Déu és l'estel de la nova evangelització, per això elevat els nostres ulls a l'estel que corona la torre els convido

que contemplin la nostra mare, perquè cada vegada que mirem Maria, tornem a creure amb el revolucionari de la tendresa i de l'afecte»

D DECLARACIÓ

Els bisbes de Catalunya, el 16 de juny, en la reunió 244 de la Conferència Episcopal Tarraconense publiquen dos importants textos sobre l'eutanàsia i sobre la situació a Catalunya en el que diuen «ens mostrem convençuts de la força que tenen el diàleg i les mesures de gràcia en totes les situacions de conflicte».

E ESPERIT.

La Catedral de Tarragona acull, en la solemnitat dels sants màrtirs Fructuós, bisbe, i Auguri i Eulogi, diaques, la celebració d'acció de gràcies en el vint-i-cinquè aniversari del Concili Provincial Tarraconense de 1995, coincidint amb el dia de la seva inauguració. Els bisbes fan públic un document per recordar aquell esdeveniment eclesial i per encoratjar les comunitats cristianes actuals: "Esperit, cap on guies les nostres esglésies? Als 25 anys del Concili Provincial Tarraconense del 1995".

F FRATERNITAT

El papa Francesc porta a terme un valent viatge apostòlic del 5 al 8 de març a l'Iraq: "És un deure cap a una terra martiritzada durant tants anys", diu als periodistes després de l'enlairament. La pandèmia galopant, els atemptats que s'han succeït fins i tot en les vigílies del viatge.... Res d'això va fer canviar d'opinió al Papa, decidit a testimoniar en persona la seva proximitat i suport als cristians i a tots els iraquians que han sofert i desgraciadament continuen sofrint a causa de la violència, el terrorisme, el fanatisme. És molt significativa la trobada que té amb el gran aiatol·là Ali-al-Sistani a la seva llar de Naiaf.

G GORDO

El bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Sergi Gordo Rodríguez és escollit nou secretari general de la Conferència Episcopal Tarraconense. Mons. Gordo pren el relleu de l'arquebisbe d'Urgell Joan-Enric Vives que n'ha estat el secretari general durant 24 anys.

H HONGRIA

Es porta a terme a Budapest el 52e. Congrés Eucarístic Internacional. El papa Francesc celebra la missa de clausura el 12 de setembre i des d'Hongria emprèn una visita pastoral a la veïna Eslovàquia on es fa present enmig de les perifèries més pobres d'aquell país.

I IGNASI

La vigília de Sant Ignasi de Loiola, el cardenal Joan Josep Omella i el preposít general de la companyia de Jesús, p. Arturo Sosa, inauguren a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona l'Any Ignasià que commemora els 500 anys de la conversió i l'estada de Sant Ignasi a Catalunya.

J JUSTICIA I PAU

El 6 d'abril mor l'expresident de Justícia i Pau, Arcadi Oliveres, economista i activista català, lluitador des de la no-violència per totes les causes justes.

L LESBOS

Del 2 al 4 de desembre el Papa visita per primera vegada Xipre. Des d'allà es trasllada a Grècia, on roman del 4 al 6 de desembre. A més de l'illa de Lesbos, un lloc emblemàtic de la migració, també visita Atenes on l'última presència d'un pontífex es remunta al 2001 amb sant Joan Pau II.

M MONTSERRAT

El dia 13 d'octubre de 2021 a l'Abadia de Sta. Maria de Montserrat té lloc l'acte de benedicció del P. Manel Gasch i Hurios com a nou abat del Monestir de Santa Maria de Montserrat, conferida per l'Excm. P. Manuel Nin i Güell, bisbe (exarca apostòlic) dels catòlics de tradició bizantina de Grècia. El p. Abat Manel va afirmar al final de la celebració: «El monestir és sempre la casa de Déu i per tant la casa de tothom; per a uns, els monjos, de manera estable i per als altres, els hostes i pelegrins, de manera passatgera; Montserrat és a més la casa de la Mare de Déu, de la Moreneta, de la Patrona de Catalunya, venerada per fidels i pelegrins d'arreu, la casa on voldríem que tothom s'hi trobés bé».

N NOVELL

El 23 d'agost el Sant Pare accepta la renúncia al govern pastoral de la diòcesi de Solsona presentada per Mons. Xavier Novell Gomà i nomena administrador apostòlic *seu vacant* de la mateixa diòcesi a Mons. Romà Casanova Casanova, bisbe de Vic. A partir d'aquest moment esclata una important crisi a causa dels motius de la renúncia.

O ORACIÓ

Es porta a terme la "marató" de pregària durant tot el mes de maig per demanar la fi de la pandèmia. Cada dia es retransmet el rosari des d'alguns significatius santuaris d'arreu del món. El dissabte 22 de maig és escollit el santuari de la Mare de Déu de Montserrat que ofereix una preciosa celebració.

P POBLET.

La comunitat cistercenca de Santa Maria de Poblet reelegeix el p. Octavi Vilà Mayo com a abat. Aquesta renovació es produeix d'acord amb el que estableixen les Constitucions per als Monjos de la Congregació Cistercenca de la Corona d'Aragó, per les quals quan passen sis anys de l'elecció d'un abat, el seu càrrec s'ha de sotmetre a una renovació de la confiança per part de la comunitat. Un cop confirmat el seu càrrec, ara el podrà exercir fins als 75 anys, edat en què haurà de presentar la renúncia al càrrec.

Q QUICHÉ

El dia 23 d'abril, a Santa Cruz del Quiché, a Guatemala, van ser beatificats el missioner català Josep Maria Gran Cirera i nou companys màrtirs, tres preveres i set laics de la Congregació dels Missioners del Sagrat Cor de Jesús, assassinats entre 1980 i 1991 pels militars durant la guerra civil a Guatemala. Josep Maria Gran Cirera havia nascut a Barcelona i va ser enviat com a missioner l'any 1975, amb trenta anys d'edat, a la diòcesi guatemaltenca de Quiché.

R RUIZ.

A final de curs, el cardenal Omella nomena l'exconsellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Meritxell Ruiz, nova Secretària General de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC), entitat que aplega les prop de 400 escoles cristianes de Catalunya. Ruiz, substitueix el P. Enric Puig, jesuïta, que n'ha estat al capdavant des de 2005.

S SÍNODE

Es publica el document preparatori de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes. Per una Església sinodal: comunió, participació i missió. És l'inici d'un camí sinodal sense precedents que implicarà totes les diòcesis del món durant tres anys.

T TERRASSA.

El 17 d'abril, la Santa Seu fa públic que el bisbe de Terrassa, Mons. Josep Àngel Sàiz Meneses, ha estat nomenat arquebisbe de Sevilla. Mons. Saiz era el primer bisbe de Terrassa des de la creació de la diòcesi l'any 2004. El dia 3 de desembre el sant pare nomena nou bisbe de Terrassa: Mons. Salvador Cristau Coll, que fins aquell moment n'era bisbe auxiliar i administrador diocesà.

U UBACH

S'inaugura a Montserrat l'exposició de fotografies «La mirada del biblista. Instants d'eternitat. El Pròxim Orient al fons fotogràfic del pare Ubach» Organitzada per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed) i l'Abadia de Montserrat, la mostra compta amb una selecció de les millors 86 imatges d'entre les més de 6.000 que va realitzar Ubach entre 1922 i 1951 en els seus viatges al Pròxim Orient.

V VADELL

L'arquebisbat de Barcelona fa públic que el bisbe auxiliar, Mons. Toni Vadell té un tumor localitzat al pàncrees. Tot seguint les prescripcions mèdiques, en els següents dies Mons. Vadell es sotmet a un tractament de quimioteràpia i possiblement a una intervenció quirúrgica que temporalment l'obliga a reduir les activitats pastorals. Mons. Antoni Vadell escriu una preciosa carta als fidels: «Li demano al Senyor poder afrontar aquest moment de malaltia sentint la seva companyia, intuïnt que tot això és una crida amorosa d'Ell per estimar-lo més i seguir-lo. La rebo com una nova missió, la d'estar més a prop de

la Seva Creu, sota la protecció de la Mare de Déu, demanant la intercessió del Beat Joan Roig i Diggle».

X XINA.

El papa Francesc nomena nou arquebisbe de Hong Kong, el jesuïta Chow Sau-yan, provincial de la Xina de la Companyia de Jesús. Es tracta d'un delicat nomenament per les complexes relacions de la Santa Seu amb el govern de Pequín. Mentrestant es coneix la detenció del bisbe de Xinxiang, Josep Zhang Weizhu amb set preveres i deu seminaristes.

Y YVONNE GRILEY

El govern de la Generalitat de Catalunya nomena la sra. Yvonne Griley Martínez directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat.

Z ZEL REFORMADOR

Francesc ha publicat entre gener i novembre vuit *Motu proprio* per a introduir canvis i innovacions en l'àmbit pastoral, financer i judicial. El primer, *Spiritus Domini* (11 de gener), estableix que els ministeris laics de lector i acòlit poden ser confiats a dones. A més, l'11 de maig, Francesc va publicar *Antiquum Ministerium* per a establir el ministeri del catequista. El 16 de juliol, es va promulgar la *Traditionis Custodes* per a redefinir les modalitats d'ús del missal preconiliar. El document va provocar reaccions generalment positives, però també alguns dubtes que van ser respostes pel Culte Diví el 18 de desembre.

... Evidentment no hi és tot. Hi manca molt: el treball de Caritas, de catequesi, de pastoral de la salut, les escoles, les celebracions dels sagraments, la predicació, les missions, la persecució dels cristians en molts llocs del món...

Deixebles de l'Evangeli

El cardenal Jubany, home d'estudi

JOSEP CASELLAS

prevere del bisbat de Girona

rector de Santa Coloma de Farners

Ara fa vint-i-cinc anys, el dia de Sant Esteve de 1996, moria a Barcelona el cardenal Narcís Jubany i Arnau. Havia nascut a Santa Coloma de Farners el 1913. Va formar-se al Seminari Diocesà de Barcelona i l'any 1939 va rebre l'ordenació sacerdotal a la capella de la Universitat Pontifícia de Comillas, on va obtenir el doctorat en Dret Canònic. Més tard accediria al títol de llicenciat en Teologia per la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma.

El Dr. Jubany va ser bisbe auxiliar de Barcelona (1955-1964), bisbe de Girona (1964-1971 i administrador apostòlic fins al 1973) i arquebisbe de Barcelona (1971-1990). Pau VI el va crear cardenal l'any 1973.

El Concili Vaticà II, en el qual va participar activament, va ser, segons l'historiador Joan Busquets, «la clau d'interpretació de l'activitat pastoral del bisbe Narcís Jubany a Girona» i ho seria posteriorment a Barcelona.

Una de les seves grans prioritats va ser la formació. Ja l'any 1969 va fundar a Girona una Escola de Teologia per a laics i religiosos i religioses. Més endavant, a Barcelona, va treballar per la creació de la Fundació Fe - Cultura, que, el 1990, esdevindria la Fundació Joan Maragall - Cristianisme i Cultura. Aquell mateix any va néixer la Universitat Ramon Llull, impulsada per ell. I el 1992 iniciava les seves emissions Ràdio Estel.

En la presentació que va fer del llibre de Rovira Bellosó *Societat i Regne de Déu* Jubany afirmava que «sense la preocupació per l'home, el progrés científic és inhumà; però el menyspreu de la ciència en nom de la religió fa palesa una gran ignorància del missatge cristià sobre el sentit de la creació».

Narcís Jubany va ser sempre un home d'estudi i convidava a ser-ho. Deia: «així com els cristians hem de ser persones d'oració, també hem de tenir consciència que ens cal ser homes d'estudi» (*La maduresa humana i cristiana*). El cristià «no hi ha de viure d'esquena (a la cultura) sinó que hi ha de restar obert i prestar-hi l'atenció i la dedicació que pugui». Per tant, conclouia, «hem de dedicar-nos més a l'estudi» i estar atents als signes dels temps, als corrents de pensament i d'expressió, a la vida i a l'activitat sociopolítica «i finalment al nostre ésser cristià». Coincidia, en la seva alta valoració de l'estudi, amb el gran bisbe i doctor de l'Església sant Francesc de Sales, pel qual la Ciència és com el vuitè sagrament.

Reclinats sobre el pit del Senyor

El creixement de l'Església sinodal

JOAQUÍM GONZÁLEZ-LLANOS

prevere de la Prelatura de l'Opus Dei

Sempre m'han agradat les estadístiques. Vaig fer el projecte de final de carrera a la Càtedra d'Estadística de l'Escola d'Enginyers industrials de Barcelona. Després, els camins de Déu em van dur cap al sacerdoci. Tot i això, l'afició roman. M'agraden els números. Però, és clar, ara, quan lleixo, a les revistes o webs catòliques, aquests números aplicats a l'Església, mare meva! Com m'entristeixen. El nombre de seminaristes, l'edat mitjana dels sacerdots, el nombre de baptismes, de primeres comunions, de matrimonis... Tots disminueixen. Tot va cap avall. En aquest any de la família, són especialment dolorosos els números de matrimonis que es trenquen, i la baixada dels casaments catòlics. Per això ve la pregunta: ens hem de resignar a una Església més petita, o fins i tot decadent? Serem una minoria en una societat secularitzada i, de vegades, contrària als ideals cristians? Això no te un punt d'inflexió?

Al mateix temps que faig aquestes reflexions, em ve al cap l'encíclica eucarística de sant Joan Pau II. I l'he estat repassant. És profètica. El títol ho diu tot: *Ecclesia de Eucharistia*, i el que ve a continuació: «*vivit*». Això és, viu. L'Església treu la força, la saba, l'impuls evangelitzador, de l'eucaristia. Així com els primers cristians deien «sense diumenge no podem viure», l'Església sencera diu: vull viure de l'Eucaristia, que és una font de la qual brolla l'aigua que alimenta els fidels, aquella aigua viva de què parlava Jesús a la samaritana, aquella aigua que atrau els que encara no creuen, que dóna alegria i consol.

També penso que aquestes reflexions són apropiades al camí sinodal que ens ha proposat el Papa Francesc, com a preparació del sínode de l'any 2023. Diu el Papa Francesc: la paraula «sínode» conté tot el que necessitem entendre: «caminar junts». Una Església sinodal és una Església de l'escolta; es tracta d'escoltar l'Esperit Sant. L'Església avança, camina junta, és sinodal. Però l'Esperit sempre és el gran protagonista de l'Església.

Quant aquest «escoltar l'Esperit», recorda sant Joan Pau II a l'encíclica esmentada, l'«eclesiologia de la comunió» és la idea central i clau dels documents del Concili Vaticà II. És a dir, d'allò que l'Esperit Sant diu a l'Església, reunida en un Concili Ecumènic, en què es manifesta de manera particular la col·legialitat episcopal i la sinodalitat. Però, què és la comunió? Per damunt de tot, apunta, és comunió amb la Santíssima Trinitat. Aquest contacte profund amb Déu que es produeix amb els sagraments i de manera especial amb

el cim, que és l'eucaristia, rebuda amb les disposicions degudes. I a més, comunió amb els germans, que és un altre dels fruits de la comunió eucarística.

Sant Joan Pau II cita aquest bell text de *Lumen Gentium* 3, «l'Església, o el regne de Crist present ja en misteri, creix visiblement al món pel poder de Déu», i ho aplica a l'Eucaristia. L'Església viu per l'eucaristia. L'Església creix per l'eucaristia. Necessitem «ànimes eucarístiques», com santa Teresa de Jesús: «Ajuda més poderosa per assolir la perfecció no trobo jo que la comunió freqüent». Preparem bé les nostres celebracions eucarístiques, sense rutina, amb amor. Meditem els himnes eucarístics tradicionals (*Adoro te devote, Pange lingua, Oh Salutaris hostia...*), adorem al nostre dolç Jesús exposat a la custòdia... i els fruits seran abundants.

Jesús va dir: «us he confiat la missió d'anar pertot arreu i donar fruit, i un fruit que duri per sempre» (Jn 15, 16b). I no pot fallar. No busquem l'èxit fàcil o vistós. Busquem fruits que perdurin i no siguin volàtils. I fins i tot hi haurà un reflex a les estadístiques, que poden començar a pujar, per què no?

Rentar els peus

L'afany constant i permanent de voler controlar

CARLOS DE LA FUENTE GUIRAO

prevere de l'arquebisbat de Barcelona

rector de la P. Sant Joan d'Àvila de Barcelona

Vull començar aquest article amb una imatge que sempre m'ha impressionat de la pel·lícula *El Senyor dels Anyells, l'ull de Sauron*. Resulta que aquest ull apareix i s'estableix en la ment de tot el que és dolent, i com més dolent s'és, més fortament apareix l'ull. Aquesta imatge m'ha fet pensar i m'ha portat a establir una senzilla regla lògica, com més maldat cova l'home en el seu cor, l'ull es va fent més evident i intens, i a poc a poc es va apoderant més de la persona.

Això em crida molt l'atenció perquè es pot aplicar al món i a la vida de mil maneres i sempre amb uns eixos comuns: des dels governs tirànics que no deixen pensar en res diferent, passant per l'espòs gelós que vol ser sempre el centre d'atenció del cònjuge, fins trobar aquell ull que es vol colar en la nostra vida, per controlar-ne el més profund de nosaltres mateixos.

On vull anar a parar és a la constatació que tota gran virtut, quan es torça, es converteix en un gran vici. I ara faré un salt parlant de la comunió dins l'Església, vers quina comunió cal tendir? La comunió és una invitació de Jesús mateix que ens permet de

descobrir-nos com a germans i amics, que s'ajuden els uns als altres més enllà de les diferències culturals, lingüístiques, o d'altre tipus. Per la comunió, podem dir que sempre podem comptar amb aquell que porta el nom de cristià. Però, també, és tristament cert, la realitat de l'Església és fràgil perquè nosaltres som fràgils, i la comunió pot ser pervertida. El papa Francesc parla del clericalisme, que pot afectar a clergues i a laics, quan no es permet de pensar de maneres diferents i s'acoten els límits, marcant un «dins» i un «fora». Així com passa amb l'ull de Sauron al que ens hem referit, que a poc a poc, cada vegada s'imposa més i més, i no deixa lloc per a res més.

És un perill constant, que l'Església sempre ha tingut i al que sempre ha estat i està exposada. Però aquest perill ho és en tant que en forma part del món, aquí també recordem com el papa Francesc parla de la mundanitat que ha afectat la vida dels cristians. El mal procedeix del món, no de l'Església. La història dels poders polítics és la prova més evident: tot poder acaba tiranitzant el seu poble. Portem unes dècades de relativa bonança política, i estem massa ben acostumats a això. No sempre ha estat així, ni de bon tros, i pengem d'un fil molt fràgil, en qualsevol moment la nostra democràcia de terrissa que vivim pot trencar-se. Els partits polítics, sense anar més lluny, es barallen pel control del mitjans de comunicació. Volen «tenir» i en el fons «ser» aquest ull de Sauron que es cola en totes les llars i en totes les famílies per poder arribar més endins i arribar a la ment de cada persona i acabar decidint què s'ha de pensar, com s'ha d'actuar, etc. I com més s'omplen la boca de paraules com a llibertat, justícia, i poble..., més atroç resulta el seu interès de controlar la gent.

El poder corromp, i molts polítics que entraren en la vida política amb idees il·lusionants, després han caigut en la corrupció. A l'Església li pot passar el mateix si es deixa mundanitzar. Quina responsabilitat més gran tenen aquells que estan en càrrecs de responsabilitat dins l'Església. Cal vetllar profundament per no ferir mai la comunió. Quin hauria de ser, doncs, l'estil propi de l'Església?

Es constata que sembla poc fàcil, per no dir, gens fàcil governar, coordinar, planificar, liderar... En efecte, és una gran responsabilitat, perquè hi ha molt en joc en aquest equilibri personal que hom ha d'assolir i que no tots saben trobar. El desig d'assolir una maduresa personal és molt important, i no es pot deixar de costat. Sempre que algú rep un càrrec que el fa estar al capdavant d'un grup pot caure en la temptació de voler controlar-ho tot, o quasi tot; si això succeeix en l'Església, aquesta s'empetiteix, i la comunió queda ferida profundament. Si el que es prioritza es voler tenir-ho tot més o menys sota control, el que s'acaba aconseguint és la reducció d'allò que és comunitari a un espai sectari.

M'agrada il·lustrar-ho amb una figura que trobo molt adient i il·lustrativa, la de l'estel. L'estel certament ha d'anar lligat a una corda, que el dirigeix i possibilita que voli, i voli ben bonic, si no, se n'aniria fora de control, i es perdria. Però si el que el dirigeix, per por o pel que sigui, va apropant l'estel estirant de la corda i retallant distàncies, aquest va

perdent capacitat de vol fins al punt que acaba caient a terra. En definitiva, com més es vagi apropant l'estel al seu amo, menys podrà volar.

Aquesta és la grandesa i el drama de tots els qui tenen responsabilitats dins l'Església: trobar l'equilibri correcte, adient, just. Però no es tracta tan sols de papes o bisbes, com es podria pensar, ni molt menys; sinó, i sobretot, de qualsevol cristià: des del rector d'una església fins a l'últim dels catequistes, passant pel sagristà i l'acollidor del temple. Tots hem de ser oberts i generosos i no tancar-nos en el nostre egoisme, tots hem de ser despresos i no apropiari-nos de res ni de ningú.

La comunió autèntica és aquella en la que els cristians es respecten i s'estimen. És comunió perquè tots i cadascú a la seva manera s'apropen a Déu i als germans. La comunió egoista és aquella que es transforma en control, i per tant, controladora, així ningú no pot suportar aquest jou. En aquest context d'una comunió delimitada pel control, aquella que assenyala un «dins» i un «fora», els qui resten «fora» del control són els veritables sants, aquells que denuncien el clericalisme i que no poden permetre una comunió tan deshonrosa i falsa.

La temptació del control sembla com si ens perseguís sovint, al llarg de la vida, quants cops comencem reunions per coordinar tal aspecte o tal altre i acabem programant i decidint sobre la vida dels altres? A mesura que creix una comunió falsejada pel control, més creix la por i el distanciament de la realitat. Encara més, a mesura que caiem en la temptació de programar la nostra pastoral en una perfecta harmonia més perdem la naturalitat de la relació amb els altres. Les reunions són necessàries, sí, però la línia entre la planificació i el desig de permetre d'enlairar-se ben lluny és molt prima. Quan la respectem aleshores parlem d'una veritable comunió. No podem acabar les nostres reunions pastorals donant més espai, i per tant, més protagonisme a l'ull de Sauron, perquè haurem perdut el contacte real i espontani amb la gent, i haurem donat més espai a algun tipus de control. És clar que l'organització apareix com fonamental i imprescindible, només faltaria, però pot convertir-se en un mecanisme irrespectuós de control. És responsabilitat de tots no deixar-se endur per l'afany clerical, començant per un mateix, però al mateix temps denunciant sempre que es faci present. La història, tristament, ens ha mostrat massa sovint aquest afany de domini d'uns vers uns altres, sota eslògans subtils de modernitat i progressisme. Entre nosaltres, diu Jesús, no ha de ser pas així, l'exercici de la confiança esquinça les subtileteses clericals i eleva la dignitat de tota vocació i tota persona.

No podem descuidar allò que Jesús mateix sostenia amb la seva paraula i el seu testimoni, «si algú vol ser el primer, que es faci el darrer de tots i el servidor de tots» (Mc 9, 35); «qui vulgui ser important enmig vostre, que es faci el vostre servidor» (Mt 20, 26); «molts passaran de primers a darrers, i molts, de darrers a primer» (Mt 19, 30). Jesús, que tenia més motius que ningú per ser servit, enlloc d'això, era Ell qui es posà a servir (Mt 20, 28), i donar així exemple a tots els qui volien seguir-lo (Jn 13, 15).

Un bisbe ens parla

Nou inici

+AGUSTÍ CORTÉS SORIANO.

bisbe de Sant Feliu de Llobregat

Els primers dies d'un nou any (encara que això de la divisió del temps en anys no deixa de ser una convenció), sempre ens suggereix començar de nou. I per a viure aquest començar de nou cal bon ànim: alguns (pocs) enyoraran el passat immediat, la majoria hauran de superar la rutina, activar la creativitat, fer apilament de forces...

L'ambient no hi acompanya. La llista de crisis, obstacles i dificultats, és llarga, potser més llarga que els motius per a conrear il·lusions. Els cristians no tanquem els ulls a aquestes llistes de realitats fosques, però no podem deixar que “manin” en les nostres vides i que ofeguïn els nostres propòsits per al futur.

Fa pocs anys –en plena crisi de la indústria del llibre– es va fundar una editorial que tenia com a objectiu la divulgació del pensament cristià filosòfic i teològic. Va triar com a títol “Editorial Nou inici”. Els seus creadors estaven convençuts que en la cultura, en l'Església i en la societat urgia començar de nou, i que el missatge d'inspiració cristiana que ells llançaven ho promovia. Recentment trobo una cita que recull el papa Francesc, de la filòsofa Hannah Arendt:

“La Nativitat de Jesús de Natzaret és el misteri d'un naixement que recorda que els éssers humans, tot i que han de morir, no han nascut per a morir, sinó per a començar”

Aquesta filòsofa, jueva de naixement, que havia estudiat “El concepte d'amor en sant Agustí”, veia en el cristianisme, en la seva fe i les seves celebracions, un reflex de la idea d'història heretada del judaisme: la mirada constant a un futur que dona sentit al present. Així, per Nadal Jesús neix donant un nou començament a la humanitat, obrint un horitzó nou, una esperança nova, una manera nova d'afrontar la vida present, tenint a la vista un futur de plenitud.

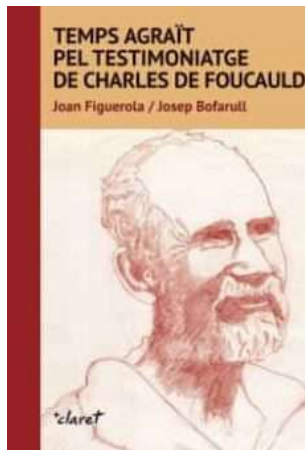
Si, a més, Jesús neix en pobresa, senzillesa i, ja des dels seus primers passos en aquesta terra, experimenta sofriment i persecució, llavors el testimoniatge és aplicable a tota mena de situacions humanes. Ja no valdrà allò de dir: “En un marc de privilegis, recursos, i comoditats assegurades, ja és fàcil començar de nou!...” La por, la negativa a començar de nou, té conseqüències importants en diferents àmbits de la vida.

És la raó per la qual ha continuat descendint el nombre de fills i naixements a la nostra societat occidental fins a nivells alarmants: entre altres raons, no es vol provocar nous inicis de vida, perquè no es té seguretat de poder oferir una vida futura “confortable”, segons el criteri present.

És també un dels motius pels quals el nostre món és un món “sense vocacions”. Sense vocacions al matrimoni i, sobretot, a la vida consagrada o al sacerdoci ministerial. Perquè

tota vocació suposa un nou començament, renéixer a una vida diferent, i això comporta una certa dosi de risc. Ha de ser particularment intensa la crida (vocació) i molt ferma la confiança en qui crida, per a atrevir-se a iniciar una nova vida.

Ressonen en el nostre interior les paraules de Jesús a Nicodem: “Has de néixer de nou per a entrar en el Regne dels cels” (Jn 3,3).

Hem vist, hem sentit

Presentació del llibre *Temps agraït pel testimoni de Carles de Foucauld* de Joan Figuerola i Josep Bofarull

JOSEP MARIA SOLER

abat emèrit del monestir de Santa Maria de Montserrat

Presentem un llibre que em sembla de molta actualitat per dues raons. La primera, és la propera canonització de Carles de Foucauld anunciada pel 15 de maig vinent, i el llibre ens permet de conèixer millor la seva vida i els seu ensenyament. El seu ideal era imitar Jesús en la vida senzilla de Natzaret. Ara l'Església reconeix públicament que ho va viure en grau eminent i el proposa com a mestre de vida per a tothom. La segona raó per la qual em sembla un llibre de molta actualitat és la crida repetida del Papa Francesc a viure a fons la vida cristiana i, per tant, a ser sants en la vida de cada dia. Carles de Foucauld no pretenia altra cosa i no ensenya altra cosa.

Aquest llibre que presentem no és, però, un llibre directament sobre el G. Carles de Foucauld, sinó que presenta dos testimoniatges de vida guiats per la seva espiritualitat. És un llibre, doncs, sobre la irradiació de Carles de Foucauld ens dues vides, en dues vocacions diverses, que procurant fer vida el seu ensenyament han volgut imitar Jesús. M. Teresa Masqué ens acaba de fer la presentació dels dos autors. Tal com ha dit, es tracta d'un laic reusenc, Joan Figuerola, arquitecte, casat amb quatre fills i cinc néts, i d'un prevere, Mn. Josep Bofarull, fill de La Canonja. Tots dos, units per lligams d'amistat des de fa anys, s'han deixat impactar pel G. Carles i han anat modelant les seves vides d'acord amb el seu mestratge. L'un, la vida de família (d'espòs, de pare i d'avi), la vida professional i el seu compromís eclesial. I l'altre, el seu ministeri pastoral exercit en diversos indrets de la diòcesi tarragonina, entre els quals aquesta ciutat de Reus. El llibre és un testimoni agraït del que els ha aportat el mestratge i el testimoni personal del G. Carles de Foucauld. A més. tots dos, per tal d'imbuir-se millor de la seva

espiritualitat, van peregrinar als llocs on ell havia viscut els darrers anys de la seva vida. Joan Figuerola, a més del text de la primera part del llibre és autor de les il·lustracions del llibre; les va fer durant aquesta peregrinació, reproduint llocs i objectes relacionats amb el G. Carles i amb el P. Peyriguère, deixeble seu.

Una característica important és que l'experiència dels nostres dos autors, és viscuda a l'entorn de la Comunitat de Jesús. En Joan n'és membre des de l'època dels seus estudis universitaris a Barcelona i Mn. Josep la va conèixer des dels seus primers temps de ministeri aquí a Reus on entrà en contacte amb els inicis de la presència en aquesta ciutat de la Comunitat de Jesús, de la qual en Joan Figuerola era membre..

En el text se'ns recorden els començaments i l'espiritualitat de la Comunitat, iniciada a Barcelona per Pere Vilaplana l'any 1968. Eren un grup de joves que volien viure el seu compromís cristià en comunitat i com a laics enmig de la societat seguint l'espiritualitat de Carles de Foucauld i acollint les orientacions del P. Estanislau Llopart, monjo de Montserrat i ermità, i de Sor M. Montserrat Capsir, monja jerònima del monestir de Sant Maties a Barcelona. Els primers germans van fer el seu compromís en l'ermita montserratina de la Santa Creu, en l'eucaristia presidida pel P. Estanislau el 29 de setembre d'aquell any 1968. Uns temps més tard, també en Joan Figuerola va fer el seu compromís a la Santa Creu i s'integrà a la Comunitat que reuneix laics compromesos en matrimoni i alguns en el celibat. A l'escola del G. Carles, procuren viure i comunicar l'Evangeli a través de l'amistat fraternal de l'amor envers tothom. Des dels inicis a la Santa Creu, la vinculació de la Comunitat amb el monestir de Montserrat ha estat molt estreta, i durant molts anys, i encara avui, hi ha hagut un monjo que ha acompanyat la Comunitat de Jesús i els seus abats ho han seguit sol·lícitament. Aquesta relació amb Montserrat explica la meua presència entre vosaltres aquest vespre.

Però, tornem al llibre que presentem. Té un pròleg del Germanet de Jesús Marc Hayet, que durant un període va ser Responsable general de la Fraternitat dels Germans de Jesús i està molt vinculat amb la Comunitat de Jesús de la qual coneix bé, entre altres realitats, el centre de Tarrés. En el seu escrit recorda, entre altres coses, un dels punts fonamentals de l'espiritualitat del G. Carles de Foucauld: "veure en tot ésser humà un germà". D'aquí que el G. Carles mateix sigui conegut també com "el germà universal". D'aquest punt tant fonamentalment cristià, el G. Carles --com recorda el Germanet Marc Hayet en el pròleg-- en parlava com de "l'apostolat de la bondat". I tot seguit l'autor del Pròleg diu: aquesta "és, sens dubte l'aportació més original a la missió de l'Església: revelar que aquest l'anunci de l'Evangeli a través de la vida cristiana és la tasca de tot cristià i que per aquesta tasca els cristians laics estan potser més ben preparats" (p. 8). Per això Carles de Foucauld volia que hi haguessin grups de batejats (sobre tot laics, però també preveres i religiosos) que "es comprometessin, cadascun allà on es trobés, a impregnar-se de l'Evangeli per donar-ne testimoni en el seu entorn vital, alimentant-se de l'Eucaristia, amb una fe molt forta en el potencial de l'Evangeli" (cf. *ibídem*). Aquest desig del G. Carles ha donat naixença a diverses realitats en l'Església, entre les quals hi ha la Comunitat de Jesús i, més concretament l'experiència testimoniada pels dos autors en el llibre del qual tractem.

El llibre conté, també, una breu presentació de Mercè Ferrer, Primera servidora de la Comunitat de Jesús, en la qual parla dels dos autors i de la seva vinculació entre ells i amb la Comunitat.

Després d'aquestes dues aportacions (el pròleg i la presentació) ve el contingut pròpiament tal de l'obra que presentem. Em semblen significatius els títols que cadascun dels dos autors ha donat a la seva part. Joan Figuerola la titula "Discreta companyia al llarg dels anys", donant a entendre que des que va conèixer la persona de Carles de Foucauld en la seva joventut, s'ha sentit acompanyat per ell, pels seus ensenyaments, per la seva presència espiritual. Mn. Josep Bofarull titula la seva part "Un testimoniatge que m'ha acompanyat durant tota la meua vida", donant a entendre, també, que la persona i l'obra del "germanet universal" l'ha acompanyat i guiat en la seva vida personal i en el seu ministeri presbiteral. Tots dos, doncs, sota la imatge comuna de la "companyia" ens exposen el que Carles de Foucauld ha estat per ells i per això el títol del volum fa referència a l'agraïment de tots dos pel que el G. Carles ha significat i significa per a ells.

No entraré en el contingut de les seves aportacions perquè ells mateixos ens ho exposaran tot seguit. Però sí que voldria dir-ne, encara, dues coses. La primera és que tots dos texos, per bé que estan escrits amb estils diferents, tenen una redacció fluida i amena que fa agradable la lectura i que ajuda a penetrar-ne el contingut. L'altra cosa que voldria dir és que tots dos, ni que sigui d'una manera indirecta, escriuen des del que podríem anomenar "el gènere confessió", el prototipus del qual són les Confessions de sant Agustí, un Pare de l'Església que visqué entre el s. IV i el V. Agustí hi narra la seva vida i les seves inquietuds però ho fa adreçant-se a Déu. Hi reconeix que és Déu qui el porta i li agraeix la sol·licitud amorosa que ha tingut i té amb ell fins i tot quan ell, Agustí, estava lluny de Déu. En el llibre "confessa", reconeix com Déu ha estat present en la seva vida i l'ha acompanyat, per bé que respectant sempre la seva llibertat. Doncs, bé. Joan Figuerola i Josep Bofarull confessen, reconeixen, en els seus escrits respectius com providencialment Déu els ha acompanyat i guiat fonamentalment a través del testimoniatge del G. Carles i de la comunió fraterna que suscita la seva personalitat; i també a través d'altres persones que volen viure l'Evangelí segons el testimoniatge del "germà universal". Ens relaten el camí espiritual que han fet prenent l'exemple de la vida amagada de Natzaret que Foucauld va viure, procurant encarnar l'Evangelí a base de fer-lo pregària i vida i procurant ser germà de tothom. Aquest camí ha donat sentit a la seva existència i n'ha il·luminat tots els moments omplint-los de pau. D'aquesta manera van esdevenint contemplatius en l'acció.

El llibre acaba amb la pregària d'abandó composta pel G. Carles. Els dos autors del llibre i molts i molts dels qui la coneixen, la resen cada dia. És una pregària que expressa l'abandó confiat a les mans dels Pare del cel perquè faci la seva obra, amb la certesa que en el seu amor buscarà sempre el bé del qui se li abandona i es fia d'ell. Un abandó que porta a acceptar tot el que el Pare vulgui i a fer-ho amb acció de gràcies mogut per l'amor filial.

He començat les meves paraules dient que aquest llibre és de molta actualitat per dues raons. Per la propera canonització de Carles de Foucauld. I per la crida repetida que el Papa Francesc fa per tal que visquem d'una manera profunda l'Evangelí –ell parla sovint de "la santedat"– en la senzillesa de les coses de cada dia i sense fer massa soroll. En aquest sentit, el llibre del qual fem la presentació ens porta –tal com he dit– el

testimoniatge de dos cristians que exposen en actitud de “confessió”, de reconeixement agraït, el que els ha aportat el guiatge espiritual de Carles de Foucauld, per viure l’Evangeli en la quotidianitat de les relacions familiars, de la vida fraterna en la comunitat, del treball i del ministeri pastoral, del compromís social, etc. nodrits per la pregària. El mestratge de la vida amagada del G. Carles i la recepció que n’han fet els nostres dos autors ens remet a la crida repetida del Papa Francesc a viure a fons la vida cristiana i, per tant, a ser sants en la vida de cada dia, deixant-se portar i treballar per l’Esperit Sant. És una crida adreçada a tothom, homes i dones, joves i grans, laics, preveres, diaques i membres de la vida consagrada, laics...El Papa els anomena “els sants de la porta del costat”(cf. *Gaudete et exultate*, 6 [citat EG]). La lectura del llibre m’ha suggerit aquesta expressió “sants de la porta del costat” perquè el testimoniatge que dona obra la porta cap a aquest ser “sants de la porta del costat”. El Papa Francesc fa servir aquesta expressió per distingir-los dels canonitzats o beatificats, la santedat dels quals és més coneguda. Els “de la porta del costat”, en canvi,viuen la santedat, les benaurances, en les coses de cada dia i sense fer-ne ostentació. El Papa posa com a exemples d’aquests sants “els pares que cuiden amb amor els fills, els homes i dones que treballen per portar el pa a casa, els malalts i els ancians que mantenen el somriure”, etc. (EG, 6). És a dir, els “sants de la porta del costat”–per dir-ho amb paraula del Papa a “*Gaudete i exultate*” (Alegreu-vos i celebren-ho) són “aquells que viuen prop nostre i són un reflex de la presència de Déu o, per dir-ho d’una altra manera, són ‘la classe mitja de la santedat’” (EG, 7). “Classe mitja” aquí no vol dir menar una vida mediocre, sinó viure la santedat en la simplicitat de les coses de cada dia, molt sovint sense fer coses vistents ni grandioses. Hi ha molta gent en el món que procura viure així. Certament, són molts aquells que,també prop nostre, nodrits i enfortits per una vida de pregària, procuren sense fer soroll viure l’Evangeli a fons en l’amor a Déu i als altres.

L’amor a Déu i als altres, són dos elements que van molt junts perquè, com recorda Joan Figuerola, citant unes paraules del G. Carles de Foucauld, “el mitjà per adquirir la caritat envers Déu és practicant-la envers els homes” (p. 20). Això vol dir, també, viure un amor que porta a treballar per una societat més justa i fraterna, per la pau i el diàleg que estableix ponts, per guarir ferides del cor i ser portadors d’esperança. Els dos textos que formen el llibre ens indiquen d’una manera pràctica i atraient com podem traduir l’Evangeli en la pràctica de cada dia, en totes les situacions. I a saber ser germans de tota persona humana. Efectivament, com diu Joan Figuerola en la seva part del llibre, i Mn. Josep Bofarull podria dir el mateix: “voldria que el lector veiés en les meves paraules un reflex del que he viscut” (p. 18).

Per la seva banda, Mn. Josep diu de la seva part del llibre, i crec que també Joan Figuerola podria dir el mateix de la seva: “si la lectura d’aquestes ratlles anima a algú a apropar-se al germanet universal, Carles de Jesús, per a viure segons el seu carisma, hauré aconseguit la principal intenció que tenen (cf. p. 73).

És una invitació a tots nosaltres, doncs, a llegir el llibre i a continuar-lo amb nous capítols amb la nostra vida de cada dia. Serà el camí que ens menarà a ser “sants de la porta del costat”.